Nr. 11. II-JI METAI

1928 m. liepos m. 1—15 d.

VYTIS

REDAKCIJOS ir ADMINISTRACIJOS
antrašas: Vilnius, Totorių gatvė Nr. 6.

Atskiro numerio kaina 15 sk. arba 20 liet. centų.
Prenumeratos kaina: 3 mėn.—80 sk. arba 1 litas.

ATOSTOGOS.

Kas mūsų neturi vaikų! Neturi jų turbūt tiktai tas, kas jų turėti dar negali, arba ko Dievas nelaimino ir neapdovanojo tais mylimais mažyčiais. Dauguma net turi ir perdaug tos Dievo dovanos ir džiaugiasi jais... džiaugiasi, bet kartu ir rūpinasi jų ateitim. Reikia juk kiekvienam jų užtikrinti šiokią tokią ateitį, kad jie taip nevargtų, kaip mes vargstam, nekentėtų to skurdo, kokį mes kenčiam. Bet vienas dar neaprūpintas, nieko pastovaus jam neišgalvota, o čia žiūrėk, nei iš šio, nei iš to kitą Dievas davė, ir trečią... Nei apsidairyti, tartum, nesuspėjai, kaip visas pulkas už skvernų jau laikosi. Ypač lietuvių sodiečių šeimynose auga jie, kaip grybai po lietaus. Jeigu mums pinigai taip augtų, būtume didžiausiais turtuoliais pasaulyje.

Bet ką darysi! Nors kartais ir prieš mūsų norą tų mažyčių pulkelis auga, tačiau reikia jais rūpintis, nes tai mūsų kraujas, mes patys parsikvietėm juos į šį pasaulį. Reikia tuos mažyčius aprūpinti ne tik maistu, pridengti jų kūnelį, apauti, bet žiūrėti, kad būtų aprūpinta ir jų siela, auklėti ne tik fiziniai, bet ir dvasiniai. Naminio auklėjimo šiandien nepakanka. Tad leidžiame vaikus į mokyklą ir rodosi mums, kad mes visa del tų mažyčių padarėme. Mažai kas mūsų pasiįdomauja, kaip ten mokykloje tasai mūsų „studentas" mokosi, kaip elgiasi? Išleidę vaiką mokyklon, laukiame mokslo metų pabaigos ir vaiko visų metų darbo vaisių. Dievui garbė, jeigu tie vaisiai yra geri, jeigu vaikas perėjo iš klasės į klasę, bet jeigu ne, tai kaltinam... bet įspėkit ką?.. Niekuomet nekaltinam patys savęs, rečiau vaiką, o dažniausiai Dievui dūšią kaltą mokytoją. Tuo tarpu, jeigu vaikas blogai mokinasi ir negerai mokykloje elgiasi, tai bemaž visuomet kaltė yra mūsų pačių, nes mes niekuomet tuo vaiku nepasirūpinom, nenuėjom mokyklon ir nepasiklausėm mokytojo, kaip tasai mūsų sūnelis ar dukrelė mokosi ar daro pažangos moksle, ar atlieka namie pamokas kaip elgiasi mokykloje. Kai mes pasėjam javus laukuose, ar pasodinam runkelius ar kopūstus, rūpinamės jais, ravim, kaupiam, laistom, o išleidę vaiką mokyklon?.. Kur ten!.. Kas ten juom rūpinsis, juk yra mokytojas.

O kai mokslo metų gale toksai išdykėlis parsineš blogus laipsnius, pasiliks antriems metams toj pačioj klasėj, rūgojam ant mokytojo, vieton mušti galva į sieną patiem, periam kailį savo tikram vaikui, dažniausiai visai nekaltai, nes pirmoj eilėj tame yra mūsų pačių kaltė, kad mes per ištisus metus nesirūpinom vaiku, neatlikom priedermių, kurias privalo atlikti kiekvienas tėvas ar motina.

O jeigu vaikas parsineša gerus laipsnius, perėjo iš klasės klasėn, tai tuomet valio! Bus kam gyvuliai ganyti ir varpos po ražienas rankioti. Nei į galvą mums neateina, kad vaikas ištisus metus dirbo, jo jaunas protas visus metus buvo įtemptas, rūpinosi, kad tik daugiau žinių įgyti ir kad jam šiokis tokis poilsis reikalingas. Nereiškia tai, kad vaikas tuos du mėnesiu visai nieko neveiktų, juoties, šiokio tokio darbelio jam reikia duoti, bet nereikia jo perdaug apsunkinti darbais. Lai jisai pasilsi sau kaip reikia ir įgauna naujų jėgų tolimesniam darbui. Juk tam ir yra atostogos, kurios privalo būti tikru poilsiu mokslus einančios jaunuomenės. Gerai pasilsėjęs moksleivis po dviejų mėnesių eina prie naujo darbo daug noriau, atliks jį sąžiningiau, nes žinos, kad tasai jo darbas bus kaip reikiant įkainuotas ir suprastas.

Baigiantis atostogoms prasideda surašinėjimas vaikų ateinantiems mokslo metams. Nereikia laukti paskutinių dienų, neapsunkinti darbo mokytojams,

o skubėti kuogreičiausiai įrašyti vaikus į lietuvišką mokyklą, nes einant įstatymais, dabar kiekvienas vaikas, pradedant nuo septynerių metų, privalo mokintis ir todel ligi rugsėjo pirmos dienos tėvai privalo pranešti vietos valdžios mokyklos mokytojui, kur jo vaikas sekančiais mokslo metais mokinsis. Jeigu ligi to laiko nebus pranešta, tai vaikas bus verčiamas lankyti valdžios mokyklą, nepaisant ar to norės ar nenorės.

Taigi kiekvienas tėvas privalo išanksto pasirūpinti, kad jo vaikai būtų atiduoti savon mokyklon, kur jis bus mokinamas ir lavinamas savoj dvasioj, kad ateity ne tik tėvai susilauktų iš jo paguodos, bet kad jis išaugtų geru visuomenės nariu ir tikru tėvynės sūnum. *V. B—ras.*

Jaunimas ir pasilinksminimas.

Didžiausias žmogaus turtas yra laimė. Visi nori būt laimingi. O Dieve, kas to nenorėtų?!... Ypač jaunimas... Laimė, laimė galima išskaityti kiekvieno jaunuolio veide. Laimei visų širdys atviros. Vieni ieško laimės garbėje, kiti turtuose: toki žmonės yra savimeiliai, puikuoliai ar užsispyrėliai. Vadinasi, tikros laimės jie neranda. Linksmi žmonės yra visados laimingi. Tad būkime linksmi, kaip pavasario paukščiai, iš tolimos kelionės sugrįžę. Linksmumas yra Dievo dovana. Ne visi žmonės bus turtingi; ne visi gaus pasaulio garbę. O linksmas gali būti kiekvienas.

Ne vienas iš mūsų savo gyvenime tikrai pergyvena laimingas valandas. Visi norėtų, kad tas laimingas laikas truktų per visas mūsų gyvenimo dienas. Būkim linksmi, o tos laimingos valandos nesibaigs niekados. Jaunimas nori pasilinksminti. Šis noras yra geras ir teisėtas. Kas jaunas nelinksmas, o senas nepamaldus, tai niekam netikęs. Jaunimas turi linksmintis, bet, kad tas linksmumas tikrai teiktų ir sieloms poilsio bei stiprybės, pasilinksminimai turi būti blaivūs ir dori.

Ir iš tikrųjų, iš visų gėrybių linksmumas yra naudingiausias. Kai visos kitos pasaulio gėrybės turi laukti atsilyginimo dienos, linksmumas tuojau atsilygina. Juokas mums duotas, kad juo išmintingai naudotumės mūsų kūno reikalams. Juokas priduoda žvilgėjimo akims, padidina prakaitavimą, išstumia iš plaučių sugadintą orą ir stengasi sugrąžinti pusiausvirą, kurią vadiname sveikata.

Yra žmonių, kurie kalba tik apie tyrą gyvenimo džiaugsmą. Jie tiki, kad visos šalys yra puikios, visi kalnai aukšti, visos moterys gražios. Tokio žmogaus visi nori, visi pageidauja. Kai linksmas žmogus mus pašnekina, tuoj linksmiau pasidaro. Kaip sunku žiūrėti į jauną vaikiną, kurs vaikšto nusiminęs, lyg žemę pardavęs.

Ir pati gamta paseka mumis: juokiasi su tais, kurie juokias; verkia su tais, kurie verkia. Paukščiai maloniau čiulba, gėlės gardžiau kvepia, upeliai linksmiau sriuvena. Kai esame nuliūdę, saulė šviečia ne del mūsų, paukščiai čiulba, bet ne mums, pasaulio muzika liūdnais akordais skamba.

Ekskursijos, gegužinės ir pagaliau padorūs šokiai yra savotiškos pramogos ir progos pasilinksminti. Be galo gražus paprotys, kai vietinis jaunimas surengia miške ar šiaipjau gražioje vietoje gegužinę. Čia ir oras sveikesnis ir gražiau atrodo, negu dulkėtos salės ar ankštos seklyčios. Kasdieninis darbas dažnai atsibosta ir net įgrįsta. Todel šventadieniais, po pamaldų, labai sveika nutolti nuo kasdieniškumo ir gražiai pasilinksminti, toks reiškinys sveikas mūsų jaunimui, o ypač miestiečiams. Beja, dažnai klausiame, ar bent pagalvojame, ką žaisti ir kaip žaisti? Kaip žaisti, bemaž kiekvienas jaunuolis ar jaunuolė žino. Ką žaisti... Čia šiek tiek sunkiau. Gražiausi yra tautiški žaidimai „Rūtelė", Aguonelė", „Ievužė" ir kiti dalykėliai. Be to, pasilinksminimui tinka ir šokiai, bet ne visi šokiai. Yra šokių, kurie doram jaunimui neverti šokti. Po karo į Lietuvą atėjo iš užsienio daug šokių su visokiais girdėtais ir negirdėtais vardais. Tie nauji šokiai nėra gražūs. Tai yra ne šokiai, bet kažkoks išsigimimas. Nežinomi žmonės, pasidavę savo žemesniems instinktams, išgalvojo nedorus šokius ir perdavė skaisčiam mūsų jaunimui. Toji nelemta mada, tie pusiau laukiniai šokiai, nori užnuodinti sveikas lietuvių širdis. Tokiam šoky nėra pasilinksminimo, o tik suerzinimas. Kai mes, kada matom gražų scenos vaidinimą, pareinam namo patenkinti, ramūs, kaip iš dangaus sugrįžę, ilgai ilgai atsimename ir gėrimės. Kitokia nuotaika, jei matom sugadintą paveikslą ar šiaip negražų daiktą. Mums jo gaila. Net kartais medelio gaila, kai kas negailestingai nulaužia. Taip pat ir šokiai... Jei jie sugadinti, neturi savyje grožio. Mums gaila to jaunimo, kurs sugadintus šokius šoka. Kas be grožio, tas jaunam netinka. Kai gėlė žydi, mes ją skinam ir segam prie krūtinės, kai nuvysta, numetam ant žemės. Taip padarykim ir su šokiais. Nauji šokiai išsigimė, mes jų nešokime. Doras jaunimas jokiu būdu negali tokius šokius šokti ir turi pareigą kitus nuo jų perspėti. Ne vienas pasakys: „Visi šoka, kaip aš nešoksiu! Tokia jau mada!" Na, žinoma, nieks daugiau, kaip mada. Tačiau ar mada verčia mus nedorai linksmintis? Jei vienas nosį piauna, tai dar nebūtinas reikalas, kad visi taip darytų. Gana to! Užteks mums mūsų žaidimų, mūsų šokių, kad tik turėtum tiek sveikatos ir laiko pažaisti ir pasilinksminti. Mūsų tėvai mažiau jų mokėjo, bet vis delto pasilinksmindavo lig soties.

Antrasis linksmumo žadintojas yra dainos. Tik žinoma, gražios dainos, o ne kokios nešvarios dainuškos. Tos dainos, kurios nelinksmina, o tik pykdo, nėra dainos. .

Kaip malonu, kada ramų pavasario vakarą išgirstam toli dainuojantį jaunimą. Rodos, bėgtum į tą vietą ir dainuotum dainuotum be galo. Tokios dainos mus guodžia, ramina.

Labai negražu, kada jaunimas eina kortuoti, kaziruoti, pasigerti. Ir kišenius nukenčia, ir žmogus nusikamuoja.

Jaunimas, tautos žiedas, tautos ateitis, būsimieji mūsų vadovai ar gali kęsti nemalonias dainas? Ne!.. Mūsų jaunimas daugumoje dar nesugedęs. Dar yra gerų, skaisčių širdžių, mylinčių muziką ir dainas.

Senai, labai senai Lietuvoje apsigyveno daina. Žmonės ją pamėgo. Linksmai skambėjo daina laukuose, miškuose ir prie darbo. Atėjo svetimi žmonės, atėmė laisvę ir turtą. Dainos nepajėgė atimti. Žmonių širdyse liepsnojo dainos meilė. Šiaudinės pastogės ją priglaudė. Daina lietuvių neapleido. Ji mažino jų vargus, jį ramino jų širdis. Jei daina liko sunkiausiais priespaudos laikais, kodel dabar turi nykti?—Niekados!.. Mes dainavom ir dainuosim. Lietuva dainininkų šalis. *Š.*

Iš lietuvių skautų gyvenimo.



Vilniaus Lietuvių skautai vykstantieji Nepr. Lietuvon į Lietuvos skautų 10-ties metų sukaktuves meldžiasi Aušros Vartuose. (Dešinėje stovi garbės skautas direkt. J. Kairiūkštis ir Gedimino draugovės vadas draugininkas Pranas Žižmaras.

Knygų ir laikraščių skaitymo reikšmė.

Daugelis dar žmonių laikraščių ir knygų skaitymą laiko kaip ir kuo tai nereikalingu, be ko gyvenime pilniausiai galima apseiti. Tiesà, kartais labai sunku sugraibyti keli auksinai, kuriuos reikia sumokėti už laikraštį, sodžiuose dažnai, o ypač vasarą, taip maža yra laiko, kurį galima būtų pašvęsti knygų ar laikraščių skaitymui, tačiau prie gerų norų, energijos ir supratimo knygų ir laikraščių skaitymo svarbos ir vertės, visos tos kliūtys galima prašalinti.

Atsižvelgiant į mokslo ir skaitymo svarbumą, bemaž visose kultūringesnėse pasaulio valstybėse įvedama priverstinas pradžios mokslas. Vaikas mokinasi ir kankinasi kelis metus, be to kiek tai visa kainuoja, daugumas mūsų žino iš prityrimo. Vaikas pagalios apleidžia mokyklą ir jeigu jam neduosime nieko gero skaityti, tai bematant jisai pamirš visa tai, ką tokiu vargu išmoko. Ar galima prie to leisti, juo labiau, kad mūsų sąlygose be galo yra sunku gyventi be

Šis tas apie masonus.

(Žiūr. „Vyties“ 10 nr.).

Veikimo prirengimas ir sumanymų įvykdymas.

Masonų vyresnieji stengias pamažėl perdirbti pagal savo dvasią naujai įstojusius masonų ložose. Jiems nuolatos kala į galvą, kad masonai turi apšviesti pasaulį, užgesyti tas žvaigždes, kuriomis katalikybė pripildė padanges, atpalaiduoti žmoniją nuo tikėjimo varžymų, sunaikinti katalikybę, kuri varžo žmonių laisvę, kliudo progresą ir kultūrą, panaikinti dabartinę politinę tvarką, kuri kliudo masonų veikimą, įvesti tokį valdymo būdą, kurs geriau užtikrintų masonams viešpatavimą.

Tuos masonijos norus arba sekretus naujai įstojusiems į masonus, aiškina ne visus kartu, bet po trupučiuką, destis, kiek kurs iš jų labiau persiima masonų dvasia.

Kuriems nepatinka masonijos veikimas ar idealai, tie arba patys išstoja iš masonų ložų, arba lieka pašalinami, tie kurie pasirodo atvėsę, ar nėra akli savo vyresniųjų valios vykdytojai, tie paliekami žemesniuosiuose laipsniuose, o juo kurs labiau persiima masonų dvasia ir tampa uolesniu masonu, atkaklesniu katalikų tikėjimo priešininku, turi didesnės įtekmės visuomenėje, tas yra keliamas į aukštesnį laipsnį. Tokiu būdu masonai išrenka sau tinkamuosius, o iš tinkamesniųjų padaro tikrus fanatikus.

Kad sekmingiau varytų savo pragaištingą darbą, masonai stengiasi įsigyti daug pagelbininkų. Tuo tikslu masonai sutveria ir palaiko įvairių organizacijų, kurioms jie patys vadovauja. Tos organizacijos, masonų vedamos, remia masonų reikalus ir dirba masonų darbą. Tokių organizacijų yra daug. Kiti tos organizacijos nariai ir žinoti nežino, kad jų organizacija yra masonų talkininkė ir manyti ne mano, kad jie dirba masonų darbą. Prie tokių organizacijų, kurios sąmontngai ar nesąmoningai dirba masonų darbą, priklauso visokios rūšies laisvamanių, vadinamų „pažaniųjų“ draugijos.

Masonai stengias įsigalėti ir tose draugijose, kurios nėra jų sutvertos, ypač jei jos yra priešingos katalikybei. Masonai dažnai braujas ir į tokias draugijas, kurios nieko bendro neturi su masonų tikslais. Taip šit jie stengias paimti į savo rankas ir labdarybės, ir kooperacijos, ir gimnastikos draugijas ir t. t.

mokslo? Tai yra taip pat kiekvieno tėvo ar jaunuomenės globėjo šventa pareiga, teikti savo vaikams ar auklėtiniams dvasinės duonos gerų knygų ir laikraščių pavydale. Taigi laikraštis, tai ne koks nors prabangos dalykas, kurį gali nusipirkti tiktai turtingi, bet jis yra lygiai reikalingas visiems, be kurio mūsų lavimo, mokina mus gamtos grožio, Dievo išminties ir galybės. Knygų ir laikraščių skaitymas duoda žmogui galimybės pritaikyti jo gyvenime kitų išradimus, palengvina jam darbą, mokina, kaip kovoti su įvairiais mūsų gyvenimo priešais, patį gyvenimą daro malonesniu, įdomesniu.

Iš lietuvių skautų gyvenimo.



Lietuvių skautai ant demarklinijos (apie 20 žingsnių Nepr. Lietuvos pusėje).

kais niekas negali apseiti.

Kokios gi pagalios naudos turime iš skaitymo be paties lavinimosi? Gerų knygų ir laikraščių skaitymas paplatina mūsų mokslą lavina būdą, rodo mums gerą kelią nelaimėse, mokina išvengti visokių klaidų, kaip tinginiavimo, girtuoklystės, paleistuvavimo, ...

Gera knyga ir laikraštis, tai geriausias kiekvieno draugas, tai kantrus draugas, kuris, laukia, kada turėsime laiko pasinaudoti jo naudingais patarimais, kuris laukia tiktai mūsų leidimo, kada duosime jam progos, kad mus sutvirtinti ir palinksminti. Didelė yra nauda iš skaitymo, bet kad ją įgyti, reikia skai-

---

Palikę tų draugijų vadovais, masonai stengias jas perdirbti pagal savo dvasią, o jas perdirbę, stato jas į darbą, kad jos padėtų įvykdyti masonų sumanymus. Mat, masonai gerai žino, kad vienodo nusistatymo ir dešimts žmonių, susidėję į draugiją susiorganizavę, daugiau gali padaryti, negu tūkstantis atskirų neorganizuotų. Per tas draugijas ar kitokias organizacijas, masonai galingai veikia pasaulį.

Veikdama per draugijas ar kitokius pagelbininkus, masonija lengviau gali pasislėpti. Yra daug žmonių, kurie persiima masonų sumanymais, juos pagaliau remia, nė žinoti nežinodami, iš kur yra kilę tie sumanymai. Mat juos skelbia ne vien masonai, bet ir masonų talkininkai: įvairios masonų dvasia persiėmusios draugijos ar atskiri asmenys, kurie nėra prisirašę prie masonų ložos.

Atverstieji į masonus, persiėmusios masonų dvasia draugijos, sąjungos, ar kitokios rūšies organizacijos tampa tikrais masonybės skelbėjais. Kai masonų vyriausieji nutarė įvykdyti kokį sumanymą, sakysime, įvesti katalikų vaikams bedieviškas mokyklas ar panaikinti bažnytinę moterystę, ar atskirti Bažnyčią nuo valstybės, ar ką kita panašu, tuoj ir šaipjau masonai, o ypač jų pagelbininkai ir per laikraščius, ir per prakalbas, ir per draugijas, ir per mokyklas, ir dailioje literatūroje, ir pornografiškuose savo raštuose vieni aiškiau, kiti pasislėpdami, perša masonų vadų sumanymus, kaipo kilniausį ir naudingiausį žmonijai dalyką. Tokiu būdu masonai prirengia ir plačią visuomenę ir ją palenkia prie savo sumanymų. Tas visuomenės prirengimas yra ilgas. Jis tęsiąs kelerius, keliolika ir pagaliau kelias dešimtis metų.

Tuo tarpu masonų vadai stengias paslėpti visus pėdsakus, kad tie sumanymai plaukia iš jų tarpo.

Masonai veikia ir per savuosius ar sau palankius pavienius asmenis. Masonai dažnai įveda savuosius net į parapijos komitetus, kad per juos būtų galima turėti įtekmės į parapijų valdymą.

Vienas masonų vadas „Aukštosios Ventos“ sąnarys išsitarė, jog masonai turi dėti visas pastangas, kad ištvirkintų kunigus, o ištvirkus kunigams, ištvirksią ir žmonės. O kitas aukštas masonų vadas rašo: užtieskite savo tinklus į zakristijų ir seminarijų gelmes, apstatykite Bažnyčios vadus mūsų prieteliais, o jums geriau pavyks žvejyba, negu Simonai Barionai (tai yra šventajam Petrui).

Masonai, norėdami įvykinti kokį savo sumanymą, dažnai panaudoja įtekmingus žmones, patys gerai

tyti pamažu, atydžiai, kaip atydžiai klausome gero draugo ir taikomės prie jo gerų ir naudingų patarimų.

Ne kiekviena tačiau knyga ir laikraštis yra geras. Laikraščiai, kurie kiršina žmogų prieš patį save, niekinantieji Dievą ir Šventąją katalikų Bažnyčią, slopinantieji tautinį susipratimą, giriantieji aiškiai arba nutylėdami blogus kitų darbus, keliantieji nepasitenkinimą gyvenimu, yra aršiausiu priešu to, kas ima juos į ranką, yra taip pat priešu ir visos žmonijos.

Laikraštis ir knyga daro įtakos į kiekvieną žmogų, tačiau daug didesnės įtakos daro į jaunuomenę, dar nepritvrusią, neturinčią dar pastovaus, išdirbto pagrindo ir pažiūrų į gyvenimą. Taigi ypač jaunuomenė privalo atydžiai žiūrėti, ką ima į ranką, nes kartais viena knyga gali nulemti visą žmogaus gyvenimą, gali padaryti gyvenimą nepakenčiamu, kadangi pati yra nepakenčiama, arba geru, nes jie skelbia kilnius ir dorus pagrindus ir rodo prie jų kelią. Turime tat atydžiai žiūrėti, kad vieton draugo geros knygos ar laikraščio pavydale neįsibrautų mums į ranką nuodais ir neapykanta prie mūsų dvokiantis priešas, blogas laikraštis ar knyga, parašyta iškrypusio iš gyvenimo vėžių žmogaus, ar kokio nors nesąžiningo vertelgos, kuris įvairiomis „įdomiomis" nemorališkomis apysakomis trokšta kuodaugiausia išvilioti iš nepritvrusios jaunuomenės pinigų ir jais prisikimšti savo kišenes, visiškai nepaisydamas to, kiek blogo įneša į tų jaunuolių sielas, kurie jais pasitikėjo...



Senojo rymėnų miesto, Pompejos, griuvėsiai.
Viduriu eina gatvė, kadaisia buvusi pilna judėjimo. Iš namų palikę tiktai stulpai. Gilumoj matosi Vezuvijus, kurio išsiveržimas 79 metais užpylė visą tą miestą.

Jeigu tokie spausdiniai kada nors pakliūtų į mūsų rankas, o juo labiau į mūsų globai pavestosios jaunuomenės rankas, privalome kuo greičiausiai mest,

---

pasislėpę. Taip šit popiežius Grigorius XVI norėjo išleisti knygą apie masonus. Tam darbui atlikti pakvietė Prancūzijos mokslininką Cretineu-Joly ir jam davė visus tą dalyką liečiančiuosius dokumentus, kurie buvo Vatikano bibliotekoje.

Sužinoję apie tai, masonai padarė viską, kad tik nepasirodytų pasaulyje tokia knyga, kuri dokumentais įrodytų pragaištingą jų veikimą.

Tą knygą berašydamas, Cretineu-Joly gauna iš Sardinijos karaliaus pakvietimą susitikti su juo. Susitikęs, karalius jam įkalbinėja nerašyti knygos apie masonus. Bet mokslininkas Cretineau-Joly nepaklausė karaliaus įkalbinėjimų.

Neapolio karalius rašo popiežiui Piui IX, Grigaliaus XVI įpėdiniui, įkalbinėdamas, kad nerašydintų knygos apie masonus, nes tokią knygą išleisti be pavojaus, girdi, esą negalima. 1949 m. popiežiaus pasiuntinys Paryžiuje pranešė mokslininkui, jog popiežius nori, kad pradėtoji apie masonus knyga būtų parašyta. Bet čia atsistojo tam skersai kelio Prancūzijos ciesoriaus Napoleono giminaitis Liudvikas Bonaparte, ir mokslininkas Cretineau-Joly buvo priverstas sunaikinti savo rašomą knygą apie masonus.

Užsilikusius dokumentus apie masonų veikimą Cretineau Joly vėliau paskelbė kituose savo veikaluose, būtent: „Histoire du Sonderbund" ir „Eglise romaine en face de la Revoliution".

Ministeriai, atstovai, mokytojai, karininkai, aukštesnieji valdininkai, laikraščiai, žodžiu sakant, visi masonų veikėjai ir jų pagelbininkai, persisunkusios masonų dvasia draugijos ir atskiri asmenys, kurie prijaučia masonams, visi kaip vienas stoja į pragaištingą darbą pagal masonijos vadų norą. Gatvės valkatos dažnai tampa didžiais masonų veikėjais.

Tuo tarpu pati masonija tuomet paprastai dar labiau pasislepia, o įvykdyti savo sumanymus ji paveda prirengtiesiems ir ištikimiesiems savo veikėjams. Šitie, veikdami, nesivadina masonais, bet kitaip. Vieni vadinas jakobinais, kiti teroristais, kiti — radikalais, kiti — laisvamaniais, kiti — bolševikais, kiti — socialistais, kiti — valstiečiais liaudininkais ir tt. Tokiais pagarsėjusiais masonų veikėjais yra buvę: Mirabeau, Danton, Robespierre, Waldeck-Rousseau, Combes, Trocki ir daug kitų.

Paėmę valdžią į savo rankas, jie dirba masonijos vadų prirengtąjį darbą, tai yra, įvykdo revoliuciją, sunaikina tas įstaigas, kurios kliudė masonų viešpatavimą, įkuria tokių įstaigų, kurios sustiprintų ar pa-

juos šalin, o ne žaisti su pavojum ir nemėginti, ar pataikys į mus paveikti ar ne. Jeigu tiktai galime, vejame šalin nuo savęs ir nuo mums brangių asmenų vagį ar žmogžudį, tat taip pat pasielkime ir su blogu laikraščiu, ar knyga, nes jie yra vienu ir kitu žmogaus dvasiai.



Lukiškių aikštė ir šv. Jokūbo bažnyčia Vilniuje.

Bet užtat geri laikraščiai ir knygos, nešantieji tikrą apšvietą ir linksmą pramogą į mūsų bakužes, užsitarnauja tikros padėkos ir pagarbos, nes yra tikra mūsų palaima. Skaitytime ir remkime juos patys ir raginkime prie to kitus, nes nauda, kokios iš jų turėsime, yra ne įkainuojama ne tik mums, bet ir visuomenei. *P. B.*

Plačiame pasauly.

Derybos Varšuvoje.

Oficijaliu lietuvių delegacijos pranešimu apie lietuvių lenkų derybas Varšuvoje, lietuvių komisija mananti, kad šioj savaitėj Varšuvos derybos pasibaigsiančios ir lietuvių delegacija išvyksianti iš Varšuvos Kaunan. Laike derybų pasireiškę didelių nuomonių skirtumų, kuriuos vargiai bepavyksią suderinti. Iš to matyti, kad ir Varšuvoje derybos einančios ne geriau kaip Kaune.

Baisi audra.

Šio mėn. 4 dieną Varšuvoje ir kitose Lenkijos vietose siautė baisi audra. Tačiau daugiausiai žalos pridarė Varšuvoje. Užėjus dideliam debesiui, mieste pasidarė tamsu, kaip naktį. Tramvajai ir automobiliai turėjo uždegti reflektorius. Varšuvos soduose vėjas išvartė daugybę medžių, nunešė stogų, sugriovė kaminų, sugadino 15 aeroplanų, kurių nespėta paslėti po stogu, o tris jų visai sugadino.

Su vėtra kartu siautė ir perkūnija, kuri sužeidė nemaža žmonių. Vienoj vietoj stovint 6 darbininkams po medžiu perkūnas trenkė į tą medį ir visus darbininkus apsvilino. Buvo sugadintos telegrafo ir telefono vielos, todel kurį laiką su Varšuva nebuvo jokio telefono ir telegrafo susisiekimo. Iškritęs taip pat ir didelis lietus, kuris buvęs juodas ir dumblinas.

Nemaža žalos padaryta ir Naugardėlio, Balstogės ir k. vaivadijose.

Marš. Pilsudskio atostogos.

Laikraščių pranešimu, marš. Pilsudskis atostogų vykstąs Rumunijon, kur praleisiąs jas senuose Dealu vienuolyno rūmuose. Grįždamas iš atostogų, jis tris dienas praleisiąs Bukarešte, kur padarysiąs oficialių vizitų.

Atostogų metu marš. Pilsudskį, kaipo karo reik. ministerį pavaduosiąs gen. Konarzewski's. Marš. Pilsudskio sugrįžimo laukiama apie rugpiūčio mėn. pabaigą,

---

laikytų masonų galybę, sunaikina katalikų organizacijas, persekioja tikėjimą ir tt.

Jei platesnė visuomenė nėra pakankamai persiėmusi masonų dvasia, jei kurie masonų sumanymai platesnei visuomenei išrodo perdaug neteisingi ir del to nepriimtini, tuomet masonai pakiša žmonėms tuos savo sumanymus ne visus, bet tik po mažą dalelę. Priėmus vieną dalį tų sumanymų, masonai bruka antrąją, o po to — trečiąją, ketvirtąją ir tt., kol priimtas visas masonų sumanymas. Įvedę į gyvenimą vieną sumanymą, masonai veda kitą ir tt.

Kadangi masonai vykdo savo sumanymus visuomenę prirengę, išrodo, kad jie kito nieko nedaro, tik vykdo tai, ko nori dauguma.

Masonijos veikėjams išrodo, kad jie veikia savarankiškai ir savo pačių nusistatymu. Tuo tarpu ir masonu veikėjai, ir visuomenė nieko kito čia nedaro tik vykdo masonijos vadų valią. Tie sumanymai plaukia iš aukščiausių masonijos vadų, leidžias žemyn, persunkia žemesniuosius masonus, jų įtakoje esančias įvairias organizacijas, per juos pasiekia visuomenę ir ją nustato pagal vyriausiųjų masonų norą.

Tokiu būdu masonai išgriauja žmonijos nusistatymą, kurs būtų palankus masonų sumanymams. Taigi masonai pirmiau tinkamai prirengia savuosius ir visuomenę, tuomet veda į gyvenimą savo sumanymus.

Masonai ir katalikybė.

Masonija yra bedieviška. Jai skersai kelio stovi katalikybė ir jos sutvertoji kultūra. Del to masonai, arba parmazonai, yra įtempę visas jėgas, kad sunaikintų katalikybę ir jos sutvertąją kultūrą.

Masonų laikraštis „The Latomia" sako, kad protestantizmas yra pusė masonybės ir jam kito kelio nėra, tik arba grįžti prie katalikybės, arua pilnai pereiti į bedievybę. Masonų vadas Conrad sako, kad protestantizmas masonams nepavojingas. Pasidalinęs į daugybes atskalų, jis neturi galybės.

Tik katalikų Bažnyčia su jos galinga organizacija yra pavojingas priešininkas, stovįs masonams skersai kelio. Del to masonai su katalikybe nuolat atkakliai kovoja. Masonai savo ložose nuolat rengia prakalbų.

Tose prakalbose nuolat įrodinėja du dalyku: 1) kad masonija esanti kilniausia įkvėpėja ir įvykdytoja viso to kas žmonijoj yra gera; 2) Šita kilnioji masonija turinti vieną priešininką, o tas priešininkas esanti katalikų Bažnyčia.

(B. d.).

kadangi jis norįs dalyvauti visos Lenkijos legijonistų susivažiavime, kuris žadąs įvykti Vilniuje.

Antilenkiškosios demonstracijos Dencige.

Įėjus į Dancigo uostą naujam lenkų laivui „Jadwiga“, stovintieji ant kranto vokiečių būriai apmėtė jį akmenimis. Laivo kapitonas kreipėsi į uosto policiją, kuri demonstrantus išvaikė, tačiau policijai pasitraukus, pasikartojo tas pat.

Komunistų areštai Rumunijoje.

Galačo mieste areštuota įtariamųjų prigulėjime prie komustinio sąrašo 19 darbininkų, kurių tarpe yra daugiausia svetimšalių. Rumunų vyriausybė ginčija paskalas, būk areštų padaryta apie 150.

Nauja Vokietijos vyriausybė.

Naujosios Vokietijos vyriausybės sudėtis tokia: premieras — Herm. Mueller-Franken (soc.), užs. reik. Stresemanna's (Volkspartei), vidaus reik. Sewering'as (soc.), teisingumas — Koch-Wesener'is (Dem. Dart), karo reikalai — Groeneri's (nepartinis), šalies ūkis — Curtius (Volksp.), maitinimas Dietrich-Baden (Dem Part.), susisiekimas ir okup. sritys Guerardas (Centras). paštai — Schaetzel'is (Bavarijos Volkspartei), darbų Wissell (soc.).

Pirmutinis kabineto posėdis įvyko VI.29 d. Kitą dieną buvo tariamasi apie vyriausybės deklaraciją.

Šiame kabinete yra 7 ministeriai nauji žmonės. Jų keturi yra jau buvę Vokios ministeriais. Premieras Mueller'is buvo užs. reik. minist. 1919 m., 1920. m. premjeru.

Potvyniai Japonijoje.

Iš Japonijos praneša, jog ten šiomis dienomis buvę milžininiai potvyniai, kurie kilę iš didelių lietų. Žuvę 30 žmonių, be pastogės likę 110.000 žm., namų pasemta per 7000. Žuvusiųjų būsią priskaityta ir daugiau.

Nepr. Lietuvoje.

Iš derybų kol kas nieko neišeina.

Laikraščiai praneša, kad lietuvių lenkų derybos Kaune labai sunkiai einančios. Šio mėn. 6 d. lenkų delegacijos pirmininkas p. Hołówko pranešė, kad lenkų vyriausybė negalinti priimti lietuvių vyriausybės patiekto saugumo sutarties projekto del dviejų priežasčių: 1) lietuvių sutarties projektas išeinąs iš Tautų Sąjungos Tarybos gruodžio mėn. rezoliucijos ribų ir 2) tatasai projektas liečiąs lenkų teritorijos neliečiamybę, (suprask Rytų Lietuvą). Lietuvių delegacijos pirmininkas p. Balutis pareiškė, kadangi lenkų vyriausybė nepriimanti lietuvių projekto, tai lietuvių vyriausybė negalinti priimti lenkų projekto, kuris išeina iš Lietuvos pripažinimo lenkų teritorijos „status quo“. Hołówko pareiškė, kad lenkų delegncija nemananti patiekti naujo saugumo projekto ir todel siūlė peržiūrėti seną lenkų projektą arba išdirbti naują lietuvių projektą. Balutis atsakė, kad lietuvių delegacija tuo tarpu negalinti duoti atsakymo. Balutis išreiškė pasigailėjimo, kad šios derybos, nepaisant geros lietuvių valios ir noro atsiekti ką nors konkretaus, nedavusios pageidaujamų rezultatų. Lietuvių delegacija pareiškusi, kad lenkų pasiūlymus patieksianti savo vyriausybei ir duosianti atsakymų per sekantį posėdį.

Prekybos ir pramonės paroda.

Birželio mėn. 28 d. Kaune tapo atidaryta septintoji iš eilės jubelinė prekybos ir pramonės paroda. Parodos atidarymas buvo labai iškilmingas. Atidarymo aktą atliko Respublikos Prezidentas p. A. Smetona. Atvykstant jam į parodą trimitas davė garsą, o orkestras grojo sutikimo maršą. Garbingąjį svečią parodos angoje susitiko parodos komitetas, ministerių kabineto nariai, aukštesnieji valdininkai, karinininkai. Porodos komitetas p. Prezidentienei įteikė gražų gėlių bukietą. Atidarymas pradėta parodos komiteto pirmininko p. J. Vileišio kalba. Į p. Vileišio kalbą atsakė Respublikos Prezidentas.

Parodoje yra įrengta 55 pavilijonai įvairių Lietuvos ir užsienio firmų, išstatyta daugybė gyvulių ir paukščių. Susidomėjimas paroda gana didelis. Pirmą dieną parodą aplankė virš 15.000 žmonių, o antrą dieną jau daugiau negu dvigubai.

Del D-ro J. Basanavičiaus paminklo.

Lietuvių vilniečių, gyvenančių Nepr. Lietuvoje inicijatyva kilo sumanymas rinkti aukas D-ro Jono Basanavičiaus paminklui statyti Vilniuje. Tuo reikalu susitvėrė tams tikras Globėjų Komitetas, į kurį įeina prof. M. Biržiška, Kauno miesto burmistras J. Vileišis ir kan. Tumas. Komitetas išleido atsišaukimą į visą lietuvių tautą raginantį dėti aukas tautos Patrijarko paminklui statyti.

Gal gi ištikrųjų pagalios susirūpinus visai tautai, bus pastatytas paminklas ant Didžiojo Lietuvio kapo, nes ligi šol pamačius jo kapą liūdna ir skaudu darosi, kad taip ilgai nepastatyta ant kapo užsitarnauto paminklo.

Sužeista kan. J. Tumas.

Laikraščiai praneša, kad sunkiai sužeista žinomas lietuvių rašytojas ir Kauno universiteto docentas kan. J. Tumas-Vaižgantas. Einant jam Rotušės aikštės šaligatviu iš vartų buvo stumiamas atbulas vežimas, kuris užėjo ant provizoriško tiltelio. Viena to tiltelio lenta pakilo ir taip smarkiai sudavė kan. Tumui, kad tas parvirton ir nusilaužė koją. Be to smarkiai sužalota veidas ir pramušta galva. Kan. J. Tumas paguldyta ligoninėn.

Suimta Plečkaičio šalininkas.

Klaipėdoje suimtas buvusis Lietuvos seimo atstovas socijaldemokratas Jonuškis. Jis kaltinamas priešvalstybiniam veikime. Laikraščių pranešimu, Jonuškis turėjęs ryšių su Plečkaičiu ir buvęs jo šalininku.

Kedžio bylos tardymas jau baigtas ir kaltinamoji medžiaga įteikta teismui.

Lenkai sulaikė plukdomus sielius.

Birželio 20 d. lenkai sulaikė sielius, plukdomus nuo Šventojansko kaimo. Sieliai yra Liepojaus miškų pramoninkų brolių Jilmanų nuosavybė. Sulaikydami sielius, lenkai šaudė į Liet. pusę. Be to, lenkai suėmė 5 darbininkus lietuvius iš Giedraičių kaimo, Leipalingio valsč. Darbininkai nepaleisti.

Brolių Jilmanų įgaliotinis Aronsonas pranešė, kad

jų firma buvo gavusi lenkų valdžios sutikimą per 2 mėn. plukdyti sielius Nemunu. Dabar lenkai nežinia del kurių priežasčių mišką sulaikė ir net neleidžia įgaliotiniu Druskininkuose, kuris turi rūpintis tos firmos miško plukdymo reikalais.

Lietuvos radio stoties sukaktuvės.

Birželio mėn. 17 d. suėjo dveji metai, kaip buvo įkurta Kaune Lietuvos radio stotis.

1927 m. per ištisus metus paskaityta 148 įvairios paskaitos, o šiemet per 5 men. 154; transliacijų iš valst. teatro pernai buvo 103, šiemet 55; koncertų pernai—162, šiemet 122. Programa užėmė pernai bendrai 1000 val, šiemet 720.

Kauno stotis savo programą siunčianti 26 stotims, ją spausdiną daugiau kaip 30 specijalių radiožurnalų. Užsienius domaujanti operos transliacija.

Pirmieji Klaipėdos lietuvių Gimnazijos abiturijentai.

Šiemet Klaipėdos lietuvių Gimnazija išleido pirmąją savo abiturijentų laidą. Gimnaziją baigė 15 abiturijentų; 8 berniukai ir 7 mergaitės.

Sovietų karininkai Lietuvoje.

Laikraščiai praneša, kad šio mėn. viduryje atvyksią į Kauną Sovietų armijos karininkų delegacija su garsiuoju rusų kavalerijos vadu Budienny pryšaky.

Pulk. Plechavičius išvyko atostogų.

Birželio mėn. pabaigoj išvyko užsienin atostogų Lietuvos armijos generalinio štabo viršininkas pulkin. Plechavičius. Jam išvykus, laikraščiuose pasirodė žinių, kad po atostogų pulk. Plechavičius negrįšiąs į savo vietą.

Vilniaus kronika.

Iš lietuvių skautų gyvenimo

Birželio mėn. 28 d. 3 val. 20 min. popiet traukiniu per Zaviasus išvyko Nepr. Lietuvon Vilniaus lietuvių skautų Gedimino draugovė draugininko Prano Žižmaro vedama (žiūr. paveikslėlių). Skautų palydėti susirinko nemažas lietuvių būrelis. Vilniaus lietuvių skautai išvyko N. Lietuvon tikslu dalyvauti Lietuvos skautų 10-ties metų sukaktuvėse, kurios bus labai iškilmingai apvaikščiojamos. Lietuvos skautai toms sukaktuvėms paminėti ruošia Kauno apylinkėse dideles stovyklas.

Vasariniai lietuvių mokytojų kursai.

Šio mėn. 16 d. Vytauto Didžiojo Gimnazijos bute prasidės lietuvių mokytojų kursai. Kursai eis dviem grupėm: pedagogikos-metodikos ir humanistikos. Šie kursai žadą būti paskutiniai vasaros kursai lietuvių pradžios mokyklų mokytojams.

Nepriklausomon Lietuvon

Tenka patirti, kad pastaruoju laiku gana daug lietuvių ir nelietuvių vyksta Nepriklausomon Lietuvon per demarklinija. Vietos lenkų valdžia vykstantiems N. Lietuvon leidimus duoda be jokių trukdymų. Mat nori parodyti savo „gerą" širdį ir pasigirti „dideliu" judėjimu per demarkliniją, kurį lenkų laikraščiai taip mėgsta didinti.

Latvių redaktorius Vilniuje.

Šio mėn. 7 d. atvyko Vilniun latvių laikr. red. „Latvijas Kareivis" redaktorius, žinomas dramaturgas ir rašytojas p. Kotmiednis. Stotyje jį susitiko Latvijos konsulas.

Min. Stanievicz'ius Vilniuje.

Pastaromis dienomis lankėsi Vilniuje žemės reformos min. p. V. Staniewicz'ius. Jis aplankė ruošiamųjų šiaurės mūgių plotus ir nepagailėjo pagyrimų mūgių rengimo komitetui. Atsisveikindamas pasakė, kad komitetas galįs jį laikyti įgaliotu ministeriu šiarėms mūgėms Varšuvoje.

Ir vėl vagystės.

Pastaromis dienomis Dalginave policija areštavo tris lenkų valdininkus, būtent: Miką Borowskį, Oroznowskį ir Joną Karczmerį. Visi tie trys valdininkai Valeikos storastijoje išaikvoję nemaža valstybės pinigų, kurie siekią keliosdešimties tūkstančių sumos. Jie areštuoti Karczmerio bute, kuomet kortuodami taręsi kaip paspruktі užsienin.

Įvairenybės.

Galilėjaus vamzdis.

Kas pirmas išrado žiūrimą vamzdį, — nėra žinoma. Minima keturi ar penki vardai, sujungti su tuo išradimu, kuris siekia pabaigos XVI ar pradžios XVII amžių. Daugiau už kitus turi teisės būti vadinamu žiūrimo vamzdžio išradėju okulistas Lipperskejus, Middelburge, išsiėmęs 1608 m. patentą įrankiui „naudingam karo reikalams žiūrėti į tolį". Bet niekam iš išradėjų neateidavo į galvą mintis nukreipti vamzdį į dangų. Galilėjus pirmas paskyrė vamzdį tam, kas padarė jį tiek garbingai išgarsėjusiu. Išgirdęs nuo vieno pažįstamo, kad Olandijoje išrastas optiškas įrankis žiūrėjimui į tolį esančius daiktus, Galilėjus, žinodamas optiką taip kaip jis žinojo, greitai sugalvoja to įrankio įtaisymą ir tuo būdu savarankiškai išrado vamzdį, teisingai turintį jo vardą. Jis didino viso 30 kartų, bet nežiūrint to „dabartinės astronomijos tėvas" padarė su jo pagalba visą eilę svarbių atidengimų, sudariusių epóchą mokslo apie dangų istorijoje.

Aukščiausias mūras.

Amerikos stebuklai prasideda prie pat pryšakinių durų. Dideli New Jorko mūrai neturi sau lygių visame pasaulyje. Aštuoniasdešimtis trys mūrai Amerikos sostapilėj turi daugiau kai 10 aukštų. Trys mūrai—suvirš keturiasdešimts aukštų. Woolworth mūras, pasauly aukščiausias, turi šešiasdešimt aukštų ir kyla iki 792 pėdų. Paryžiaus Eiffel bokštas, pasaulio aukščiausia trioba, tik 209 pėdų.

Atsakomasis redaktorius ir leidėjas: P. Serafinavičius. M Latour'o spaustuvėje Vilniuje.